

Jesper Brochmands prædiken påskedag

Taler

Jesper Brochmand
Biskop

Omstændigheder

Prædikentekst

Markusevangeliet kapitel 16, vers 1

Dette er et uddrag af prædikenen.

- 1 Og der Sabbaten var forgangen, købte Maria Magdalena og Maria Iacobi
Moder og Salome dyrebare Smørelser, at de skulde komme og salve ham. Og de
komme til Graven paa den første Dag i Ugen meget aarle, der Solen gik op. Og
sagde til hverandre: Hvo skal velte o Stenen fra Døren paa Graven? og der de
5 saae hen, bleve de vaer, at Stenen var afvelt; thi den var meget stor. Og de gik ind
i Graven og saae en ung Karl sidde ved den høyre Side, hand havde et langt hvidt
Klæde paa, og de bleve forfærdede. Men hand sagde til dem: Forfærdes ikke,
Ilede efter I Esum den Nazaræum, som var korfæst, hand er opreist, hander ikke
her, see der er Steden, som de lagde ham. Men gaaer bort, siger hans Disciple og
10 Peder, at hand gaaer for eder til Galilæa, der skal I see ham, saasom hand havde
sagt eder.

- I vide, I gode Guds Børn, hvorhøyligen os laae Magt derpaa, at I Esum Christus,
som bar vore Misgierninger paa sit Legeme, og døde paa Korset for vore Synder,
15 hand ikke skulde blive i Graven, men med Ære af Graven og fra de Døde
opstaae. Guds Ord lærer eder jo, at, hvis Christus havde ikke fra de Døde
opstaaet, da var det ikke mueligt, at noget Menneske, som ved Døden
bortkaldes, kunde nogen Tiid blive levendes igien. Monne ikke Christus være
den, ved hvilken Gud havde sluttet, at ville kalde alle Døde af deres Graver?
20 Siger ikke Iob C. 19, 25. Rc. Ieg veed, at min Frelser lever, og hand skal
opvække mig af Iordens Støv, og hand skal omkringives mig med denne min
Hud, og jeg skal see ham med disse mine Øyne. Siger Christu ikke selv i
Evangelio Joh. 5, 25-29. Sandelig, sandelig jeg siger eder, at den Time kommer
og er nu, naar de Døde skulle høre Guds Søns Røst: og de, som den høre, skulle
25 leve. Og de skulle gaae ud, som have gjort Got, til Livets Opstandelse; men de,
som have gjort Ont, til Dommens Opstandelse.

Hvis nu saa havde været, at Christus ikke havde af Graven og fra de Døde opstaaet, da havde det været umueligt, at noget Menneske, som ved Døden
30 bortkaldes, kunde nogen Tiid fra de Døde opstaae. Thi saa staaer der skrevet 1 Cor. 15, 12. 21. 22. Er Christus opstanden fra de Døde, hvorledes sige da nogle, at de Dødes Opstandelse er ikke? Thi efterdi Døden kom ved eet Menneske, da er og de Døde Opstandelse kommen ved eet Menneske. Og ligerviis som alle døde i Adam, saa blive og alle levendegiorte i Christo.

35

Saa tit da du tænker paa IEsu Christi Opstandelse, da siig i dit Hierte: Gud være æret for det, at IEsus Christus er opstanden; thi saa sandt hand blev ikke i Graven og i Døden, saa sandt skal hand ikke lade migblive i Graven og i Døden, men af Iorden mig med Ære opvække, Du IEsus haver retteligen sagt om dig selv
40 Ioh. 11, 25. Jeg er Opstandelsen og Livet. Du sagde i fordum Dage til den døde Lazarum: Lazare, kom hid ud! Du skalt og sige til mig, efter at jeg er død: Kom af din Grav; og jeg skal opstaae af Graven, og komme levende her frem. Men det er ikke det eneste Gavn, som I have af Christi Opstandelse, at I ved Opstandelse skulle af eders Graver opstaae. Men det er eder endda et større Gavn, at, saa
45 sandt som I troe, at IEsus er opstanden eder til Retfærdighed, da skal Gud holde eder for retfærdige Mennesker, som skulle paa Dommens Dag for Guds Domstoel bestaae. Er dette ikke Guds egne Ord og sandfærdige Tale? Christus, siger Paulus, er død for vore Synder, og opstanden til vor Retfærdighed, Rom. 4, 25. Og Rom. 8, 34. Hvo vil fordømme? er Christus ikke her, som baade er
50 død og opstanden for os?

Fatter og favner du IEsu i dit Hierte med hans blodige Saar, aldrig skal dine Synder fordømme dig. Troer du stadeligen paa IEsu, opstanden fra de Døde for dig, da skal Gud skrive disse Ord i dit Hierte:

55

Christus IEsus er bleven dette Menneske af Gud til Viisdom, Retfærdighed og Helliggiørelse og Igiensløsning. 1. Cor. 1, 30. Men der er endnu mere Gavn, som du haver af Christi Opstandelse at formode. Hvis saa er, at der ikke ere Kræfter i din Siel og dine Lemmer, til at vandre for Gud i Hellighed; gak du i Troen og
60 Sandhed lige hertil den opstandne Christum, hand er opstanden, at hand skal ved sin Aand opvække dig af Syndens Død, og give dig Styrke, at vandre for Gud i Hellighed. Hør hvad Guds Aand herom taler til dig Rom. 6, 4. sigende: Ligesom Christus er opreist fra de Døde ved Faderen Herlighed, saa skulle vi og vandre i et nyt Levnet.

- Saa sandt da, som IESu er opreist fra de Døde, saa sandt skal hand give dig Naade og Kraft til el helligt Levnet at fremdrage, om du ham derom i Troen Aanden og Sandhed beder. Og paa det I endeligen kunde vide, hvor fornøden det var, at Christu skulde opstaae fra de Døde: da vider, at al den christelige Religion var
70 intet i nogen Maade nyttig, med mindre Christus fra de Døde havde opstaaet. Lader eder herom undervise ved Paulum 1 Cor. 15, 17. rc. Saaledes talende til eder: Dersom Christus ikke er opstanden, da er eders Troe forfængelig, saa ere I endnu i eders Synder; saa ere og de fortabte, som ere hensovede i Christo.
- 75 Haabede vi allene paa Christum i dette Liv, da vare vi de elendigste iblant alle Mennisker. Efterdi da, at det er os saa meget høyligen fornøden at vide og troe, at IESus Christus er fra de Døde opstanden; da kommer Guds Aand her i vor hellige Paaske Dag Text og Evangelio, og viser baade, hvor besværligt det er Mennisken, ret og af Hiertet at kunde troe Christi Opstandelse: saa og lærer os
80 merkeligen, hvorpaa vi kunde og skulle grunde og uryggeligen bygge Christi Opstandelses Sandhed. Hvor vanskeligt det er, at kunde føre et Menniske saa viit, at hand kand af Hiertet troe Christi Opstandelses uryggelige Sandhed, det lærer Evangelisten med disse Ord: Der Sabbaten var forgangen, da kiøbte Maria Magdalena, og Maria Iakobi, og Salome, dyrebare Smørelser, at de vilde komme
85 og salve IESum. Og de komme til Graven paa een af Sabbaterne meget aarle, der Solen gik op.
- Hvor er nu eders Troe, I gode og gudfrygtige Qvinder, til den HERres IESu Christi Ords uryggelige Sandhed? vide I ikke, hvad IESus Christus svarede Skrifteklogene og Pharisæerne, der de vilde have Tegn af ham? taledede hand ikke
90 saaledes til dem: Denne onde og hoeragtige Slægt søger efter Tegn, og den skal intet andet Tegn gives, end Ionas Prophetens Tegn; thi ligesom Ionas var tre Dage og tre Nætter i Hvalfiskens Bug, saa skal og Menniskens Søn være tre Dage og tre Nætter midt i Iorden. Matth. 12, 38. Rc.
- 95 Ere nu ikke de tre Dage og tre Nætter forbi, udi hvilke Chritus sagde sig at skulde forblive i Iorden? er ikke Christus eders Frelsere lagt i Iorden paa Langfredag? havde hand ikke Sabbaten over, som var om Løverdagen, endda forblevet i Graven?
- 100 Hvad er det da, at I nu, der Sabbaten er forbigangen, som er den tredie Dag, frahvilken Christus er begraven, søge efter Christum i Graven? have I forglempt denne IESu Christi Tale til sine Disciple Luc. 18, 22. 23. See, vi gaae hen op til Ierusalem, og alle de Ting skulle fuldkommes, som ere skrevne ved Propheterne

105 om Menniskens Søn; thi hand skal antvordes Hedningerne hen, og hand skal bespottes, bespyttes og forhaanes; og de skulle hudstryge og ihielslaae ham, og tredie Dag skal hand opstaae. Siger ikke her eders kiereste Frelser Christus, at hand vil efter sin Død paa tredie Dag opstaae, o I lidet Troende!

110 Lærer, I Guds Børn, at det er en synderlig Guds Gave, at I ved Guds gode Aand af Hiertet stadeligen troe, at Iesus Christus er paa tredie Dag opstanden: giver agt paa Christi Disciple, hvorledes de ikke kunde i førstningen denne hellige og høychristelige Troes Artikel, om Iesu Christi Opstandelse, fatte og forstaae; thi der Christus sagde, at hand skulde gaae til Ierusalem, der dødes og dræbes, og
115 paa den tredie Dag opstaae; da formelder udtrykkeligen Skriften: men de forstode intet deraf, og den Tale var skiult for dem, og de vidste ikke, hvad der var sagt. Luc. 18, 34.

Seer mig til disse gudfrygtige Qvinder, hvilke enddog de have hørt saa meget af
120 Christo om hans Død og Opstandelse, saa kunde de det dog ikke tage ret til Hierte. Merker endog, hvorledes de Frome og Gode fare groveligen vild, naar de ikke ville slet og ret gaae efter Guds og Iesu Christi Ord. Det er ikke uden Aarsag, at Peder sagde 2 Ep. 1, 19. I have et saare fast Prophetisk Ord, og I gjøre vel, at I give agt derpaa, ligesom paa et Lys, der skinner i et mørkt Sted. Christus
125 havde jo udtrykkeligen ladet dem vide, at, naar hand var nedlagt i Graven, da vilde hand hverken af Mand eller Qvinde derudi besøges; thi saaledes havde hand derom givet sin Villie tilkiende, lidet før hand blev af det Iødiske Folk bastet og bundet, sigende til sine Disciple: Der staaer skrevet: jeg skal slaae Hyrden, og Hiordens Faar skulle adsprede; men efter at jeg er opreist, vil jeg
130 gaae hen for eder til Galilæa. Matth. 26, 31. 32.

Er det eder ikke nok, at Christus lover, at hand vil af sig selv gaae hen for eder til Galilæa? hvi lade I det ikke blive derved? hvi ville I ikke lade eder benøye med Christi egen Villie og Velbehag? hvad er det for daarlig Bekostning I gjøre, i det
135 at I købe dyrebare Salve, at I ville komme og salve Iesum med? Haver ikke Iesus selv tilforn lært eder, at hand efter hans Begravelses Tiid behøvede ikke nogen Salving? sagde hand ikke, der Maria Magdalena udøste paa hans Hoved i Simons den Spedalskes Huus det Alabaster med den kostelige Salve, og Disciplerne toge det til Mistykke: hun havergiort en god Gierning med mig; I
140 have altid Fattige hos eder, men mig have I ikke altid; thi det hun udøste den Salve paa mit Legeme, det haver hun giort, for at flye mig til Iorden. Matth. 26, 7. rc. Giver ikke Christus her tilkiende, at den Stund hand vandrede her iblant

145 Menniskene, som en Fattig, da kunde det gaae an, at man salvede ham: men saadant ikke længer at kunde have Gænge, end indtil hans Begravelse.

Hvad er det da, at Maria Magdalena her med de andre Quinder haver glemte saadan Christi Advarsel? og hvortil skal denne Christi Legems Salving tiene? vide I ikke, at Christi Legeme er uden Synd og derfor ikke behøver Salving, ved
150 hvilken det kunde fra Forraadnelse bevares? staaer der ikke saa skrevet om Christo Ps. 16, 9. igientaget af Peder Ap. G. 2, 28. Du skalt ikke tilstede din Hellige at see Forraadnelse.

Efterdi da, at det var umueligt, at Christus i Graven kunde see Forraadnelse;
155 hvad er det da, at I have bereedt kostelig Salve, med den at salve IESum? og ligesom al den Umage og Bekostning, som her giøres, er ikkun Fornuftens Verk, og ikke grundet i Guds Ord, men imod Guds og IESu Christi Ord, saa er iligemaade denne Bekymring, som Qvinderne her sig giøre, idel kiødelige Tanker. Her staaer: De sagde til hverandre: hvo skal velte os Stenen fra Døren?
160 Hvad er det, at I bekymre eder, hvorledes I skulle komme i Graven til IESum for den store Steen, som var lagt paa Graven? mene I, at Stenen kunde hindre, at I kunde kome til IESum? have I ikke læst, at IESus haver sagt i Evangelio Ioh. 5,25-27. Sandelig, sandelig jeg siger eder, at den Time kommer og er nu, naar de Døde i Graverne skulle høre Guds Søns Røst, og de, som den høre, skulle leve. I
165 have jo selv hørt og seet, hvorledes, der Lazarus havde ligget i Graven i fire Dage, og allerede stank, at der IESus sagde til ham; Lazare kom her ud; hvorledes den Døde kom ud, bunden med Iorde-Klæder.

Der er jo saaledes skrevet om IESu Psal. 16, 9. Du lader ikke min Siel blive i Helvede, og ey heller tilsteder, at din Hellige seer Forraadnelse. I saae jo, at der
170 IESus udgav sin Aand, da blev Forhænget i Templen splidt i to fra det øverste og til det nederste, og Iorden skalv, og Stenene brast i sønder, og Graverne lode sig op, og mange Helliges Legemer, som havde sovet, bleve opvakte, og de gik ud af Graverne efter hans Opstandelse.

175 Hvad er det da, at I frygte for, at Stenen, som var lagt paa IESu Grav, skal hindre eder, at I ikke skulle kunde komme til IESum? den som ved sin Røst skal aabne alle Graver, skulde hand ikke aabne sin egen Grav? den som skal frie af Graverne alle Døde, skulde hand ikke være mægtig til at frie sig af sin egen Grav? den som ved sin Død gjorde det, at Graverne aabnedes, og Stenene brøste sønder, skulde
180 hand ikke kunde skaffe Stenen af sin egen Grav, i hvor stor den monne være? Og paa det I des bedre kunde eragte, at al dene Quindernes Bekymring er en idel

kiødelig Bekymring, og uden al Grund, da hører, hvad der staaer i vor hellige
Text: Og som de saae hen til Graven, da bleve de det vaer, at Stenen var afvelt;
185 thi den var meget stor. Hvad er det, at I bekymre eder for den store Steen paa
Christi Grav? havde I eder i denne eder Gierning beraadslaaet, ikke med eders
egen Fornuft, men med Guds Ord, da havde I vel ved Guds og IEsu
Aabenbaring forstaaet, at al saadan Frygt og Fare var idel Forfængelighed. Thi
førend I monne udgaae af eder Huse, til at salve IEsu, da er alt IEsus
190 opstanden, og Stenen af Graven afveltet. Hører hvad Guds Aand derom lærer os
Matth. 28, 1.2. sigende: Men meget aarle paa Sabbaterne, der det lysede op til en
Dag af Sabbaterne, kom Maria Magdalena, og den anden Maria, at bese
Graven. Og see, der skede et stort Iordskielv; thi HErrens Engel nedfoer af
Himmelen, kom did, og veltede Stenen fra Døren.

195
Giver grandgiveligen agt paa, hvorledes alting gaaer urigtigt til, naar vi i de
guddommelige Ting, og i de høye Troens Artikke ville gaae, ikke efter Guds
ufeylbare Ord, men efter den daarlige Fornuft. Quinderne frygtede for det, som
de havde intet behov at frygte for; som var, at de skulle blive hindrede
200 formedelst Gravens store Steen at komme til IEsu. Stenen var alt afveltet, saa
at denne Bekymring var Kiødets Bekymring. Men det, som de meest burde at
frygte for, det frygtede de intet for. De frygtede ey for, at de ikke skulle finde
IEsu i Graven, og al deres Umage og Bekostning i saa Maade skulde være idel
Ubetænsksomhed, imod JEsu Villie og udtrykte Formaning anfangen. Seer,
205 hvorledes man løber an, naar man viger fra Guds Ord, enten til høyre eller til
venstre Side. Havde Quindernr fuldt IEsu Ord, da, der de meente, at IEsu lae
endnu i Graven, da havde de vel tænkt, hand var alt opstanden, og førend de
kunde komme med deres Salve til Graven, da havde IEsu alt været, som en
Seyervindings HErre i det nederste Helvede, og der beviist sin Myndighed og
210 Magt over Synden, Døden, og alle onde Aander.

Derfore der de omgikkes med de Tanker, at de vilde berede Salve, at salve IEsu
Legeme med, da skulde de have sagt: Nu lakker det til den tredie Dag, siden
IEsu blev lagt i Graven; lader os nu glæde os; thi vi vide, at IEsu Christus vor
215 HErre og Frelser vi fuldkomme det med sin myndige og mægtige Nedfart til
Helvede, som hand haver sagt Hos. 13, 14. Jeg vil frelse dem af Helvedes Vold;
jeg vil igienløse dem fra Døden. Død, jeg vil være din Pestilentse, Helvede, jeg vil
være din Ødeleggelse. Her skulde de have sagt: Vi vide, at IEsu, som er død for
vore Synder, er nu os til Retfærdighed opstanden.

220

Triner nu her frem, I gode Guds Børn, som nu have hørt disse gudfrygtige
Quinders Iver til at salve IESu Legeme, og lærer af dem, at være flittige og fyrige
til at tiene den opstandne IESum. Sige hver af eder: Ere disse Qvinder saa aarle
225 opstandne, til at salve IESum, som dog ikke var at finde i Graven, hvor meget
mere skal og bør jeg aarle at opstaae, og falde ned for min HÆrre IESu, og tiene
og takke ham, at hand er død for mine mangfoldige Synder, og opstanden mig
til en evig Retfærdighed. Ieg vil gjøre, som David raader, sigende: Ps. 92, 1. 2.
Det er en kostelig Ting, at takke HÆrren, og at synge dit Navn Lof, du Høyeste.
230 At kundgiøre din Naade om Morgen, og din Sandhed om Natten. Aldrig skal
jeg vogne om Morgen, jeg jo skal glæde mig i IESu Opstandelse: aldrig skal jeg
gaae til Seng, jeg jo skal takke ham, at hand er migtil evig Retfærdighed
opstanden. Ieg skal ikke nogen Morgen, nogen Dag, nogen Aften lade
forbigaae, HÆrre IESu, jeg jo skal salve dig.
235 Den udvortes Salve vilt du ikke have, som Qvinderne her have tilberedet; men
jeg vil salve dig, som Maria Magdalena gjorde, der hun vadede dig med sine
grædende Taarer. Ieg skal lade mine Taarer flyde for mine Synder, for hvis skyld
du est død: og jeg skal ved din Aand af Hiertet glæde mig, at du est mig til en
evig Retfærdighed opstanden. Ieg skal ved Guds Aands og IESu Christi
240 Opstandelses Kraft dagligen opstaae af Synden, og arbeide derpaa, at, ligesom
IESus er opstanden fra de Døde, saa skal jeg hver Dag, ved din Naade, o!

HÆrre IESu, mere og mere vandre i et nyt Levnet. Ieg skal ikke findes mindre
uvillig end disse gudfrygtige Qvinder, at anvende paa dig, HÆrre IESu, min
245 Formue. Du selv behøver ikke mit Gods; men den Fattige skal jeg med min
Formue godvilligen tiene, betænkende det som du haver sagt i Evangelio Matth.
25, 43. Saa meget som I have gjort een af disse mine mindste Brødre, det have I
gjort mig. Der skal ingen Steen eller Stød være saa stor, der skal hindre og holde
mig fra dig. Thi jeg vil tænke i inderste Hierte paa det, som du haver selv saaledes
250 lært Matth. 10, 37. Rc.

Hvo som elsker Fader eller Moder mere end mig, hand er mig ikke værd, og hvo
som elsker Søn eller Daatter mere end mig, hand er mig ikke værd; og hvo som
ikke tager sit Kors, og følger efter mig, hand er mig ikke værd. Hvo som vil
beholde sit Liv, hand skal miste det: og hvo som mister sit Liv for min skyld,
255 hand skal faae det igien. Og hvor er det mueligt, HÆrre IESu, at nogen Steen
eller Stød kand være saa stor, at den kand holde mig fra dig? du est jo det
Liggendefæ, om hvilket der staaer skrevet i Evangelio Matth. 13, 44. At der et
Menneske fandt det, gik hand bort, og soldte alt det hand havde, og kiøbte det.

Du, som dig saaledes anstiller imod din opstandne IESum Christum, vær vi paa, at, om du endskiønt af menneskelig Skøbelighed, som alle Mennisker i dette dødelige Liv føle, forseer dig; saa skal dog din Gud og din Frelser IESus derfor ikke forlade dig. See til disse fromme og gudfrygtige Qvinder, som søge til IESu
265 Grav, at de ville salve ham. Enddog de fare vild, og deres gandske Idræt, i hvor god og gudeligden kand synes, er idel Daarlighed, fordiden er ikke grundet paa Guds og IESu Ord; saa er dog den gode Gud, som en from Fader, saa meget mild, at hand saadan Daarlighed, som i en god og gudelig Mening foretages, til en god, gavnlig og salig Ende henfører og omvender. Hvilket er den underlige
270 Orden, Gudholder med sine Børn. Hand lader dem undertiden falde hen i Daarlighed og stor Besværing, at hand vil vise dem, hvor mesterligen hand veed det som i sig selv ont er, til en god og gavnlig Ende at udføre.

Hand lader Iob af Dievelen plages, at hand kunde bevise sine Børns
275 Taalmodighed under største Kors og haardeste Dievelens Tyranni. Hand lader Ioseph falde i sine umilde Brødres Hænder, og komme til de Ægypter, at hand kunde saaledes ved Iosephs Haand og Hielp forsørge Iakob og Iakobs Huus i den dyre Tiid. 1 Mos. 37. 42. 43. Hand lader Paulus slaaes med Næver af Dievelen, at hand vil bevise, at han Kraft er mægtig i de Skrøbelige. Seer hen til
280 disse Qvinder: de komme daarligen at ville salve IESu døde Legeme; men IESus lader dem imod al deres Forsæt og Forhaabning lære og undervise, at hand var alt fra de Døde opstanden. Saa siger vort Evangelium: Og de saae Graven, og saae en ung Person sidde ved den høyre Side. Og de bleve forferdede.

Hvad dette haver været for en ung Person, det lærer os den hellige Evangelist Matthæus, som ogsaa denne Christi Opstandelses Historie haver beskrevet Cap. 28,1. Rc. brugende disse Ord: Maria Magdalena og den anden Maria kom at bese Graven: og see, der skede et stort Iordskielv; thi HERrens Engel nedfoer af Himmelen, kom hid, og veltede Stenen fra Døren, og sad oven paa den. Men
290 hans Skikkelse var ligesom Lynet, og hans Klædebon hvidt som Sne. Hvo vil nu negte, at vor Gud er jo saa god, at Christus tilbørligen sagde om ham i Evangelio Matth. 19, 17.

Der er ingen god uden een, som er Gud. Disse gudfrygtige Qvinder vilde
295 endeligen have, at IESus, imod hans Ord og Tilsagn, endnu skulde finde i Graven. Men Gud er saa meget from, at hand udsender sin Engel, som skal undervise dem, at de fare vild, og lære dem, at Christus, efter hans eget Løfte, er opstanden. See vi ikke ogsaa her skinbarligen, sandt at være det, som Guds Aand

300 haver sagt om de hellige Engle, brugende disse Ord: Ere de ikke alle tienestagtige Aander, udsendte til Tieneste for deres skyld, som skulde arve Salighed. Ebr. 1, 14. Sendes de ikke her ud af HERren, at de skulde undervise disse gudfrygtige Qvinder, deres HERre og Frelsere IESum, som de meente, at være endnu under Dødens Magt, medstørste Seyervinding fra de Døde at være opstanden.

305

Og derfor lader Engelen sig her tilsyne som en ung Person, til et Vidnesbyrd, at de bider ingen Aar og Alder paa de hellige Engle, og at give derhos tilkiende, at naar vi blive af vore Graver opfordrede, da skulle vi, som Englene, altid være stærke, friske og unge: og det efter Christi egen Underviisning i Evangelio

310 Matth. 22, 30. sigendes: I opstandelse skulle I være ligesom Guds Engle i Himmelen. Men hvad betyder det, at denne Engel, som aabenbarede sig i en ung Persons Gestalt, findes her ikke staaende, men siddende?

Hand vil hermed give tilkiende, Seyervindingen nu at være forhvervet, saa at baade de hellige Engle, og de troende Mennisker kunde nu sidde med Hvile og

315 Roe, som man pleyer at gjøre, naar et Slag og Slagtning er overstaaen, og her er nu ikke mere Frygt og Fare paa færde for Fienden. Staaer der ikke saa om HERren selv hos Propheten Daniel C. 7, 8. at der hand vilde nu holde Dom, som en ret Seyervindings HERre, da fatte hand sig. Staaer der ikke om Christo Ebr. 1, 3. at hand, som den der havde holdt Marken imod sine Fiender, haver sat sig ho Faderens høyre Haand. Staaer der ikke om Apostlerne Matth. 19, 28. at, naar de nu havde udstridet i denne Verden, og beholdt Seyervinding, skulde de paa Dommens Dag, som de der ere rette Seyervinderere, sidde og dømme Israels Slægter.

325 Fryd dig, du Guds Barn; thi IESus Christus haver forhvervet dig ved sin Opstandelse den Tryghed, at du nu kand sidde i god Roe for Døden og Dievelen, og sige: Du Død, hvor er din Braad? du Helvede, hvor er din Seyervindig? Gud skee Lof, som gav os Seyer ved IESum Christum. Men hvorfor sidder Engelen i Graven ved den høyre Side? hand vil vise, hvis Grave de

330 hellige Engle tage vare paa; nemlig deres, om hvilke der staaer skrevet i Evangelio Matth. 21, 31. Rc. Naar Menniskens Søn kommer i sin Herlighed, og alle hellige Engle med ham: da skal hand sidde paa sin Herligheds Stoel. Og alle Folk skal forsamles for ham, og hand skal skille dem fra hverandre, ligesom en Hyrde skiller Faar fra Gieder. Og hand skal skikke Faarene hos sin høyre Side, og de

335 smaa Kid hos den venstre Side. Glæder eder, I som frygte Gud, I som skulle paa Dommens Dag stilles paa den høyre Side. Udi eders Graver skulle de hellige Engle lade sig indfinde, og bevare eders Legemer; thi saa haver HERren eders

Gud sagt Ps. 34, 21.

340

Gud bevarer den Helliges Been, og der bliver ikke eet borte af dem. Og der Døden vilde skænde og skade Mosis Legeme i hans Grav, da hindres hand af Michael, den øverste Engel. Iudæ Ep.V. 9. Men hvad vil det betyde, at Engelen haver et langt hvidt Klæde paa? Engelen vil dermed bevise, hvad for en Aand
345 hand er; nemlig en hellig og reen Aand; een af de Aander og Engle, som i al Lydighed og Hellighed tiene den Gud og HÈrre, om hvilken der staaer Aab. 20, 11. Og jeg saae en stor hvid Stoel, og den som sad derpaa, fra hans Ansigt flydde Himmel og Iord. Engelen vil med disse hvide Klæder vidne, at nu er den i Ære opstanden, hvis Høyhed og Herlighed saaledes beskrive Marc. 9, 1. Rc. Og
350 IEsus tog Peder, og Iakob og Iohannes til sig, og førde dem allene i sær paa et høyt Bierg, og blev forvandlet for dem. Og hans Klæder bleve skinnende, og meget hvide som Snee, at ingen Farver paa Iorden kunde gjøre dem saa hvide. Ia Engelen vil og end ydermere med dette hvide Klæde give tilkiende, at hand og hans Lige udsendes dem til Trøst og Tieneste, om hvilke der formeldes Aabenb.
355 19, 8. med disse Ord: Det blev Lammets Bruud, den christen Kirke, given, at føre sig i rene, skinnende og kostelige Linklæder.

Og paa det man ikke skal være uvis om, hvad dette er for et kosteligt og skinende Linklæde, da setter Guds Aand strax hos: Men det kostelige Linklæde er de Hellige Retfædigheder. I da, som have toet og skinnendegiort eders Sieles og
360 Legemes Klæder i IEsu Guds Søns Blod; I som legge eder efter de Helliges Retfærdigheder, vider, at paa eder tager de hellige og skinnende Engle vare, og vogte paa eder, eftersom skrevet staaer Ps. 91, 10. Rc. Dig skal intet Ont vederfares, og der skal ingen Plage komme nær din Bolig. Thi hand haver befalet sine Engle om dig, at de skulle bevare dig paa alle dine Veye. At de skulle bære
365 dig paa Hænder, og du skalt ikke støde din Fod paa nogen Steen. Men uanseet, at disse hellige Engle udsendes os, som af Hiertet troe paa Gud, og inderligen og alvorligen søge IEsu, til Gode, Gavn og Trøst: saa ere vi dog saa svage, at vi af Englenes Nærværelse, som vi skulde fryde os ved, tage Aarsag til Frygt og Rædsel.

370

See mig her til disse gode og gudfrygtige Qvinder, som søge IEsu, hvor det gaaer dem, der de see Engelen i Graven? siger ikke Evangelisten: Og de bleve forferdede? Saadan Skrøbelighed følger endog de Frommeste i dette dødelige Livs Ufuldkommenhed. Hvor gik det Gedeon, der HÈrrens Engel sig for ham
375 aabenbarede? Siger hand ikke: Ach HÈrre; HÈrre, jeg frygter, jeg skal døe, fordi jeg haver set HÈrrens Engel Ansigt fra Ansigt. Men HÈrren trøster ham igien,

og siger: Fred være med dig, frygt dig ikke, du skalt ikke døe. Dom. 6, 22. 23.
Hvad Rædsel paakom ey Maria, IESu Christi Moder, der Engelen kom til
380 hende, at forkynde hende Verdens Frelseres Undfangelse? men Engelen trøster
mildeligen Maria, og siger: Frygt dig ikke, Maria; thi du havde fundet Naade hos
Gud. Hvor gik det Daniel, der HERrens Engel aabenbarede sig for ham? skriver
hand ikke om sig selv Cap. 10, 8. at der kom saadan en Rædsel paa ham, at hand
faldt ned paa Iorden, og der blev ingen Magt i ham, og hans Styrke blev ham slet
385 betagen.

Men see, Engelen rører ved ham, og hielper ham paa hans Knæ, og paa han flade
Hænder, og siger til ham: Du kiere Daniel, frygt dig ikke, dine Ord ere hørte hos
Gud. Samme Fromhed beviser og Engelen disse frygtagtige Qvinder; thi saaledes
390 finde vi antegnet hos Evangelisten Matthæus, Englene at have talet til
Qvinderne: Frygter eder ikke; thi jeg veed, at I lede efter IESum, som var
korsfæst. See mig til Vægterne, som for Penninges skyld holdt Vagt over IESu
Grav, om dem staaer der, at de forfærdedes af Frygt for Engelen, og bleve
ligesom døde, men de fik ingen Trøst af Engelen. Thi HERrens Engel sendes
395 ikke at trøste de Ugudelige, som fare frem i deres Ondskab og ugudelige Væsen.
Men om dem staaer der skrevet Psalm. 35, 5. 6. Lad dem blive som Avner for
Været, og HERrens Engel støde dem bort. Lad deres Veye blive mørke og
slibrige, og HERrens Engel forfølge dem.

400 Men du som frygter Gud, og troer paaden HERre IESum, til dig haver Guds
Aand sagt Ebr. 1, 14. Ere ikke Englene tienestagtige Aander, udsendte til
Tieneste for deres skyld, som skulle arve Salighed? hvilket sandt at være, Engelen
her klarligen lader see, i det hand saa trøsteligen underviser Qvinderne om den
HERres IESu Christi Opstandelse, sigendes: I leder efter IESum af Nazareth, den
405 Korfæste. Mark. 16, 6. Engelen lader Qvinderne forstaae, at hand ret til Grund
og Gavn kiender den, de søge efter. I søge efter IESum. Efter ham søge I, om
hvilken saaledes findes skrevet: Luc. 2, 21. Og der otte Dage vare forløbne, at
Barnet skulde omskæres, da blev hans Navn kaldet IESus, som det var kaldet af
Engelen, førend hand blev undfangen i Moders Liv. I søge efter IESum af
410 Nazareth, efter det, som skrevet staaer Matth. 2, 23.

Og IESus boede i en Stad, som heed Nazareth, at det skulde fuldkome, som sagt
er ved Prophetene: Hand skal kaldes Nazaræns. I søge efter IESum af Nazareth
den Korfæste, Mark. 16, 6. som om sig selv saaledes havde sagt og spaaet Joh. 3,
415 14.15. Ligesom Moses ophøvede Slangen i Ørken, saa bør det Menniskens Søn

at ophøyes, at hver, som troer paa ham, ikke skulle fortabes, men have det evige Liv. Men det skulle I vide, at denne selvsamme Iesus af Nazareth, den Korfæste, som I søge efter, hand er opstanden. Vide I ikke, at Iesus saaledes for sin Død
420 taledede til Iøderne i Evangelio Ioh. 2, 19. Nedbryder denne Tempel, og inden tre Dage vil jeg opreise den. Hvilket Evangelisten saaledes forklarer: men hand taledede det om sit Legems Tempel. Erindrer I ikke eders disse eders Frelseres Ord til de Skriftkloge og Pharisæerne, der de begierede Tegn af ham Matth. 12, 39. Denne onde og hoeragtige Slægt søger efter Tegn, og den skal intet Tegn gives,
425 uden Ionas Prophetens Tegn. Thi ligesom Ionas var tre Dage i Hvalfiskens Bug, saa skal og Menniskens Søn være tre Dage og tre Nætter i Iordens Bug. Ere ikke disse tre Dage og tre Nætter forbigangne? hvad er det da, at I her søge efter ham? hand er opstanden og er ikke her, seer Steden, hvor de lagde ham. Men hvor gaaer det til, at Engelen siger: Hand er ikke her? finder jeg ikke saa
430 skreven i Guds Ord: Ordet er bleven Kiød? Monne ikke da Iesus med sin menneskelige Naturvære, hvor Guddommen er? monne Christus, Gud og Menniske, kunde skilles fra hinanden, saa at Christus skulde ikke være Gud? monne Gud nogen Sted være, hvor Menniskens Søn ikke er? haver ikke Jesus Christus saaledes selv lært os om den u-opløselige Tilhøbeføelse, som er
435 imellem den guddommelige og menneskelige Natuur:

Ingen farer op til Himmelen, uden den, som foer ned af Himmelen, Menniskens Søn, som er i Himmelen. Joh. 3, 13. Formelder ikke Christus i disse Ord udtrykkeligen, at hand, saa viit hand er Menniskens Søn, endogsaa i hans
440 største Fornedrings Stand, da er hand tilligemed den guddommelige Natur baade i Himmelen og paa Iorden?

Hvor gaaer det da til, at Engelen her angiver, der Qvinderne søge efter Iesum i Graven: Hand er ikke her? monne Christus, Gud og Mand, ikke være allevegne
445 til stede? monne Christi Guddom være i Graven, og hans menneskelige Natur udenfor Graven? Agt flitteligen, du Guds Barn, i hvad Mening Engelen negter, at Christus er ikke i Graven. Qvinderne søge efter Christum i Graven, som efter et dødt menneske, hvilket de vilde salve. Saaledes, som nu sagt er, negter Engelen Christum at findes i Graven, sigendes hos Lucam, hvor denne samme Historie
450 foreholdes Cap. 24, 5. Hvilede I efter den Levendes hos de Døde? Seer Steden, hvor de lagde ham. Fryder eders nu, I Guds Børn, som høre af Engelens Mund, at Christus ikke er i Graven, men er opstanden. Siger med Iob C. 19, 25. rc. Jeg veed, at min Frelser lever, og hand skal omkringgive mig med denne min Huud, og opvække mig af Iordens Støv, og jeg skal see ham med disse mine Øyne, og

ingen Fremmed. Siger med Propheten Hosea C. 13, 14. O! Død, hvor er nu din Braad? o! Helvede, hvor er nu din Seyervinding?

Siger med Paulo Phil. 3, 21. Den HERre IESu Christus skal forvandle vore ringe Legemer, at de skal være ligedannede efter hans ærefulde Legeme, efter den
460 Kraft, med hvilken hand kandgiøre sig alle Ting underdanige. Men paa det I skulle ikke tænke: see vi ere grove Syndere: vore Misgierninger ere store og mange: maaskee at den opstandne og ærefuldgiorte IESus vil intet have med os at skaffe, paa det saadanne farlige Tanker ikke skulle forstyrre eder, da hører hvad Engelen siger til Qvinderne: Gaaer bort, og siger hans Disciple det og
465 Peder, at hand gaar henfor eder til Galilæa: der skulle I see ham, som hand haver sagt eder.

Hvorledes have IESu Disciple, hvilke hand vil have sin Opstandelse forkyndet, forholder sig imod IESum? staaer der ikke saa i IESu Pines Historie: Da forlode
470 alle Disciplene, ham, og flydde. Holdt Peder sig bedre, hvilken Christu i sær vil have sin ærefulde Opstandelse anmeldet? Saaledes finde vi skrevet, at, der Peder blev adspurt, om hand var een af IESu Disciple: da begyndte hand at forbande sig og svære: Ieg kiender ikke det Menniske, som I tale om Marc. 14, 71.

Hvad ville I nu frygte, I fattige Syndere? siger ikke Christus, at hand vil efter sin Opstandelse aabenbare sig for de flygtige Discipler, og for den elendige Peder, som forfoer sin Frelser. Ærer og elsker eder Guds Godhed. Tænker paa
475 HERrens Ord Ezech. 18, 31. rc. Hvorfor vil I døe, I af Israel Huus? jeg haver ikke Behagelighed i dens Død, som døer, siger den HERre, HERre. Erindrer eder eders
480 Frelseres IESu føde Tale Matth. 9, 13. saa lydende: Ieg er ikke kommen at kalde Retfærdige, men Syndere til Omvendelse. Fryder eder i disse Ord, med hvilke Paulus sig trøster 1 Tim. 1, 15. sigende: Det er en sand Tale, og værd aldeles at annamme, at Christus IESus kom til Verden, at giøre Syndere salige, iblant
485 hvilke jeg er den største. Troer fuldkommeligen, at, ligesom Engelen her lover paa IESu Vegne, at IESus skal gaae for Disciplene til Galilæa, som hand haver sagt, saa skal hand ogsaa gaae for eder ind i Guds Rige og det evige Liv, og did henføre eder. Thi saa haver hand sagt Joh. 17, 24. Fader, jeg vil, at de, som du haver givet mig, skulle og være hos mig, hvor som jeg er, at de skulle see den min Herlighed, som du haver givet mig. Did forflytte os Gud, for IESu Christi vor
490 HERres skyld, Amen.

Kilde

Manuskript taget fra Jesper Brochmand: Huus-Postill, fra Sommerparten (1638), Dansk Sprog- og

495 Stilhistorisk Tekstbase, Københavns Universitet med tilladelse fra udgiveren.

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 1600-tallet, Påskedag

500

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-brochmands-praediken-paskedag>

505

510

515

520

525

530